

Aan:
De Minister van Justitie
postbus 20301
2500 EH 's-Gravenhage

Kenmerk: UIT 1038/ONTW MB

Geachte heer Donner,

Op 2 september ontving de Raad voor de rechtspraak uw adviesaanvraag inzake het Wetsvoorstel verhoging griffierechten.

24 oktober 2002

De Raad heeft omtrent uw adviesaanvraag overleg gevoerd met de gerechten en kan u nu als volgt adviseren.

wetsvoorstel verhoging
griffierechten

E.C.M. Bouman

Tel: 070- 361 97 59
Fax: 070- 361 97 46

Het wetsvoorstel griffierechten strekt ertoe om de griffierechten in de Algemene wet bestuursrecht, de Wet tarieven in burgerlijke zaken en enkele andere wetten met 15% te verhogen. Het betreft hier enerzijds een indexering met circa 5% van de nu geldende tarieven en anderzijds een verhoging van alle bedragen en percentages van ongeveer 10%. Deze laatste verhoging betreft een beleidswijziging die wordt ingegeven door de wens om het uitgangspunt dat de procederende burger bij moet dragen aan de kosten van de rechtspraak, duidelijker tot uiting te brengen. Daarnaast verwacht u op deze wijze enige financiële dekking te vinden voor de stijgende kosten van de rechtspraak.

De Raad voor de rechtspraak plaatst hierbij de volgende kanttekeningen:

1. De Memorie van toelichting stelt voorop "dat het griffierecht laag genoeg dient te zijn om voor de rechtzoekende het recht op toegang tot de rechter te kunnen garanderen". Op grond van artikel 6 EVRM mag het recht op toegang van de rechter worden beperkt zolang de kern van dit recht niet wordt aangetast. Hoewel er dus financiële drempels mogen worden opgeworpen, mogen deze er niet toe leiden dat een serieus gebruik van dit recht wordt tegengegaan. Procederen is echter voor de modale burger nu al zo duur dat de gang naar de rechter al in veel gevallen in feite voor hem geblokkeerd is. Ook andere kosten (zoals die van de rechtsbijstand, de deurwaarder en verschotten) moeten immers voldaan worden. Die situatie wordt door de voorgestelde verhoging van de griffierechten nog aanmerkelijk verslechterd.

2. Het wetsontwerp behelst zoals gesteld een principiële beslissing: een forse verhoging van de kosten van het beroep op de rechter. Het zou voor de hand hebben gelegen om die beslissing te baseren op onderzoek naar de uitwerking van de oude wet op de situatie voor de rechtzoekenden, zeker in het licht van art. 6 EVRM. Daarvan blijkt echter niets.

De vraag rijst waarom niet is nagegaan welke thans geldende griffierechten bovenmatig bezwarend zijn (in die zin dat zij de burger die in zijn recht staat in feite verhinderen om dat recht te zoeken), dan wel zonder pijn verhoogd kunnen worden. In dit verband is onderzoek nodig naar het effect op de vraag naar rechtspraak. Daarbij gaat het onder meer op de invloed van de voorgestelde beleidswijziging op het aantal procedures dat wordt aangespannen, gedifferentieerd naar type procedure.

Nu heeft het er alle schijn van dat de relatie tussen griffierecht en zaak, nog meer dan nu al het geval is, wordt losgelaten, waardoor het griffierecht fungeert als een soort algemene belastingheffing. In dit verband is het opmerkelijk dat de financiële problemen die in uw opvatting grotendeels zijn toe te schrijven aan verschillende strafrechtelijke ontwikkelingen, op de rechtzoekenden in het burgerlijk en administratief recht worden afgewenteld.

De Raad acht deze ontwikkeling niet wenselijk.

3. Het wetsontwerp laat de verbrokkelde en onlogische structuur van de oude wetgeving gewoon intact en verhoogt simpelweg alle bedragen en percentages. Naast onderzoek naar de vraag welke verhogingen al dan niet bezwarend zijn, had het voor de hand gelegen om ook op organisatorische gronden na te gaan welke griffierechten gemist kunnen worden omdat zij veel rompslomp met zich meebrengen en nauwelijks financiële voordelen bieden. De Raad vraagt zich af waarom niet is gekozen voor een nieuw, eenvoudiger en meer uniform systeem met minder categorieën en met ronde bedragen en percentages.

4. Voor wat betreft het verhogen van het griffierecht inzake de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften, pleit de Raad tenslotte voor het *verlagen* van de griffierechten. Het griffierecht in de verzetprocedure bij het kantongerecht bedraagt nu €82. (zie nr. 18 in de tabel behorend bij het wetsvoorstel) Het griffierecht in hoger beroep bedraagt zelfs €193. (zie nr. 39 in de tabel behorend bij het wetsvoorstel)

Deze griffierechten staan in geen enkele verhouding tot de bedragen waar het in dit soort zaken om gaat. Gelet hierop adviseert de Raad om ter zake van de procedures als bedoeld in art. 26 en 26a WAHV, in art. 2 van de Wet tarieven burgerlijke zaken, aparte categorieën op te nemen en in eerste aanleg een lager griffierecht vast te stellen.

Met vriendelijke groet,

A.H. van Delden

cc.

Procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden

Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak

DB Presidentenvergadering